MIGRÉNA V ČESKU: NÁKLAD, NEBO INVESTICE?

JAK NAPLNIT EVROPSKÁ DOPORUČENÍ V PRAXI: KONKRÉTNÍ KROKY KE ZLEPŠENÍ DIAGNOSTIKY A DOSTUPNOSTI LÉČBY

OVĚŘENÁ ŘEŠENÍ V EVROPSKÉM KONTEXTU

Evropská doporučení (EMHA White Paper a navazující iniciativy) ukazují, že zlepšení péče o pacienty s migrénou je dosažitelné a opírá se o:

- **včasnou diagnostiku a aktivní využívání doporučených postupů** (včasný záchyt pacientů a správná diagnostika migrény)
- **silnější roli primární péče jako koordinátora péče** (vstupní bod do systému, navigace pacienta a zajištění návaznosti péče)
- **dostupnou a flexibilní moderní léčbu** (odpovídající potřebám pacienta a umožňující úpravy v průběhu léčby)
- **koordinovanou a přehlednou cestu pacienta** (jasná návaznost péče a orientace v systému)
- **systematický přístup na úrovni zdravotní politiky** (dlouhodobé strategie, koordinace aktérů a prioritizace migrény v systému)
- **využívání dat a sledování dopadů onemocnění** (lepší identifikace pacientů, řízení péče a podpora rozhodování)

Nejde o experiment — jde o implementaci ověřených postupů.

DOPAD MIGRÉNY NA ZDRAVOTNÍ SYSTÉM A SPOLEČNOST

- Migréna patří mezi hlavní příčiny **disability** na světě.
- Postihuje více než **milion** obyvatel České republiky, především v produktivním věku.
- Výrazně ovlivňuje pracovní schopnost, rodinný život i **kvalitu života** pacientů.
- Představuje významnou zdravotní i **socioekonomickou zátěž**.
- Přesto zůstává často poddiagnostikovaná, nedostatečně léčená a dlouhodobě **podceňovaná.**

KLÍČOVÉ BARIÉRY V SYSTÉMU PÉČE

Diagnostika migrény je často opožděná a nedostatečně přesná
(pacienti se ke správné diagnóze dostávají až po návštěvě více specialistů, závažnost migrény bývá podceňována)

Cesta pacienta systémem není dostatečně koordinovaná
(chybí jasné vedení pacienta a návaznost péče, pacienti se v systému ztrácejí a nedostávají včas odpovídající péči)

Primární péče ne vždy plní roli vstupního a navigačního bodu
(není vždy zajištěna včasná diagnostika, aktivní vedení pacienta ani jeho odeslání ke specialistovi, což vede k opožděnému zahájení odpovídající léčby)

Přístup k moderní léčbě je zatížen administrativními a úhradovými bariérami
(včetně rozdílné praxe, například při změně inovativní léčby, což vede k prodlevám a omezuje dostupnost účinné terapie pro pacienty)

Kapacity specializované péče jsou omezené a regionálně nerovnoměrné
(personální a finanční limity center i omezená dostupnost ambulantních neurologů v některých regionech vedou k horší dostupnosti péče a prodlužování čekacích dob pro pacienty)

Přetrvávají mezery v edukaci pacientů i zdravotníků
(např. v oblasti rizika nadužívání akutní medikace, možností léčby, spouštěčů a režimových opatření či orientace pacienta v systému, což vede k neoptimální léčbě a zhoršování průběhu onemocnění)

Migréna je stále nedostatečně rozpoznaná a zlehčovaná
(ve společnosti i části zdravotnického systému, což vede k podceňování její závažnosti a opožděnému zahájení odpovídající léčby)

Chybí koordinovaný přístup a dlouhodobá strategie na úrovni systému

DOPROVODNÉ MATERIÁLY A DATA

Farmakoekonomická analýza (2025-2026) Unikátní data o přínosech včasné a účinné léčby pro pacienty, zdravotní systém i ekonomiku

Cesta pacienta s migrénou v ČR (2024) Identifikace systémových bariér a návrhy řešení

EMHA White Paper (2025) Evropské doporučení pro zlepšení péče o pacienty s migrénou

Mezinárodní analýza dopadů migrény (CRA, 2026) Dopady migrény na pacienty, zdravotní systémy a ekonomiku napříč zeměmi

PRIORITNÍ KROKY KE ZLEPŠENÍ V ČR

Vychází z odborné shody formulované ve „Výzvě k akci" (2024), která sjednotila zástupce pacientů, odborných společností i veřejné správy, a z navazujících diskusí:

- **Zajistit dostatečné kapacity a financování center pro léčbu migrény**
  (personální i prostorové posílení, růst počtu léčených pacientů při zachování kvality péče)
- **Zlepšit dostupnost péče napříč regiony a identifikovat slabá místa systému**
  (cílená práce s regionálními nerovnostmi)
- **Posílit roli primární péče a návaznost mezi stupni péče**
  (včasné odesílání pacientů, aktivní vedení pacienta systémem)
- **Zjednodušit a sjednotit přístup k moderní léčbě**
  (včetně odstranění nejednotné praxe a podpory flexibilní změny léčby)
- **Otevřít odbornou diskusi o organizaci preskripce moderní léčby**
  (včetně možnosti rozšíření preskripce na ambulantní neurologii při zachování role center pro komplexní a těžké případy)
- **Reflektovat nové možnosti v nastavení léčebných postupů**
  (včetně probíhající odborné diskuse o dřívějším využití inovativní léčby u vybraných pacientů)
- **Podpořit odbornou edukaci a omezit terapeutickou inercii**
  (diagnostika, profylaktická léčba, prevence nadužívání akutní medikace)
- **Zlepšit informovanost všech aktérů v systému**
  (lékaři, pojišťovny, centra – jasná a sdílená cesta pacienta)
- **Pokračovat v destigmatizaci migrény**
  (veřejnost i zdravotnický systém)
- **Posílit informovanost pacientů o správné léčbě a orientaci v systému**
  (včetně podpory při vyhledání dostupného poskytovatele péče)
- **Otevřít debatu o dlouhodobé národní strategii pro migrénu**
  (propojení všech výše uvedených kroků do jednotného systémového přístupu)

PŘÍNOSY ZMĚNY

Včasná a účinná léčba

- Snižuje dlouhodobou **zátěž** zdravotního systému
- Zvyšuje pracovní **produktivitu** a snižuje ekonomické **ztráty**
- Snižuje dopady onemocnění na **kvalitu života** pacientů a jejich rodin
- Má **pozitivní dopad** na pacienty, zaměstnavatele i stát

Migréna není jen náklad — při správném nastavení představuje řešení **investici**.

CO ŘÍKAJÍ DATA Z ČR:

- více než **320 000 Kč ročně** činí ztráta na jednoho pacienta
- pacienti před léčbou ztrácejí v průměru **52 % pracovní produktivity**
- účinná léčba může přinést úspory až **desítek miliard Kč ročně**

VÝZVA K AKCI

Jaký konkrétní krok můžete Vy nebo Váš sektor udělat již nyní, aby se tato shoda promítla do reálné změny péče o pacienty s migrénou v České republice?

DALŠÍ KROKY

Výstupy z této iniciativy budou shrnuty do policy briefu a využity pro další jednání i odbornou a veřejnou komunikaci. Budou také aktivně sdíleny v odborných médiích (např. Medical Tribune) a dalších relevantních kanálech.

Migréna-help

Migréna-help, z.s. Další informace a podpora: www.migrena-help.cz